

Kontekst projektu

Wrocław-Berlin 2016. Europejskie Sąsiedztwo

Wrocław jest wraz z San Sebastian Europejską Stolicą Kultury 2016. Berlin był i nadal jest niemiecką Stolicą Kultury. Dlatego Wrocław i Berlin jako sąsiadujące ze sobą miasta europejskie połączą w tym roku liczne projekty i wydarzenia. Rok 2016 to również okazja do uczczenia ważnych jubileuszy w historii stosunków polsko-niemieckich: Przed 25 laty, 17 czerwca 1991 roku Rzeczpospolita Polska i Republika Federalna Niemiec zawarły „traktat o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy”; w tym samym roku Warszawa i Berlin stały się miastami partnerskimi, 25 lat temu powstała również Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży, a Partnerstwo Odry obchodzi w 2016 roku dziesięciolecie swojej działalności, polegającej na promowaniu wspólnych projektów, inicjatyw i wymiany transgranicznej w regionie Odry i Nisy.

Fundacja Zukunft Berlin we współpracy z Wrocławiem jako Europejską Stolicą Kultury oraz partnerami ze świata kultury, polityki, gospodarki, nauki i sportu pragnie z tej okazji zwrócić uwagę na aktualne, a częściowo też głęboko zakorzenione historyczne związki pomiędzy Wrocławiem a Berlinem. Jest to spotkanie dwóch kreatywnych miast, dwóch dynamicznych społeczeństw: Wymiana kulturalna i artystyczna pomiędzy Berlinem a Wrocławiem nigdy nie była tak intensywna jak dzisiaj, relacje gospodarcze nigdy przedtem nie były tak bliskie. Co jednak łączy te dwa miasta tak bardzo różniące się od siebie wielkością i obliczem? Jakie paralele społeczne istnieją pomiędzy nimi? Jaki wpływ na ich społeczeństwa wywarły doświadczenia migracji, uchodźstwa i wypędzeń, a także przemiany, które nastąpiły po 1989 roku?

Dzieje Berlina i Wrocławia w przeszłości wielokrotnie się ze sobą splatały. Obydwa miasta były członkami Hanzy i w późnym średniowieczu przeżywały swój pierwszy rozkwit ekonomiczny. Wrocław i Berlin były, aczkolwiek w różnych stuleciach, ośrodkami niemieckojęzycznego życia literackiego. Przed 120 laty architekci z Hansem Scharounem, Erichem Mendelsohmem, Hansem Poelzigiem i Maksem Bergiem na czele dali początek awangardzie w architekturze, czego przykłady znaleźć można zarówno w Berlinie, jak i we Wrocławiu. Ważną rolę odgrywała też zawsze muzyka, czego przykładem jest nowe, niedawno otwarte Narodowe Forum Muzyki we Wrocławiu, mogące pomieścić ponad 2000 widzów. Szczególny rozkwit przeżywa obecnie wymiana artystyczna na scenie jazzowej.

Obydwa społeczeństwa doświadczane przez migrację i rządy różnych reżimów, wielokrotnie udawadniały, do czego zdolne jest aktywne obywatelstwo, jakie przeszkody i represje potrafi ono pokonywać. Pokojowa rewolucja 1989 roku, która doprowadziła do upadku Muru Berlińskiego, była bezpośrednio inspirowana zmianami zachodzącymi w Polsce. Ważne impulsy napływały z Wrocławia, gdzie znaczącą rolę odgrywały happeningi ruchu studenckiego „Pomarańczowa Alternatywa”, a zwłaszcza jej „krasnoludkowe” graffiti. Charakterystyczne krasnale do dziś cechują oblicze Wrocławia - jako małe statuetki rozsiane w przestrzeni miejskiej.

Relacje pomiędzy Wrocławiem a Berlinem to temat bardzo aktualny, nierzadko mają one jednak również głębokie korzenie historyczne. Świadczą o sąsiedztwie i przełomach, wspólnych losach dziejowych, przewyciężonych animozjach, wzajemnych wpływach i oddziaływaniach, ponadprzeciętnej sile charakteru, jakiej dowiódł wrocławski kardynał Bolesław Kominek. Przede wszystkim jednak o miejscach i ludziach w obu miastach, o życiu społecznym i dynamicznej kulturze.

Gęsta sieć drogowa, Odra jako wodny szlak komunikacyjny oraz międzynarodowe lotnisko sprawiają, że to liczące około 630 000 mieszkańców miasto z 12 wyspami i 112 mostami jest nie tylko wyjątkowe, lecz także pełni rolę ważnego węzła komunikacyjnego w całym regionie Odry. Dochodzi do tego silna infrastruktura gospodarcza, to zaś z kolei prowadzi do intensywnej wymiany, między innymi w obszarze nauki i w branży informatycznej, w której region Dolnego Śląska przoduje w Polsce, podobnie jak Berlin w Niemczech. Dzięki temu pomiędzy berlińskimi a wrocławskimi przedsiębiorstwami nawiązuje się coraz więcej ścisłych kooperacji. Bliskie związki pomiędzy Berlinem a Wrocławiem istnieją także w tak „klasycznych” branżach jak żegluga śródlądowa: Wrocławskie jednostki transportowe OT Logistics są wszechobecne na berlińskich szlakach wodnych.

Dzisiejsza Europa stoi w obliczu licznych wyzwań, dlatego tym ważniejsze jest pojmowanie regionalnego partnerstwa nie tylko w wymiarze geograficznym. O wiele ważniejsze jest zacieśnianie stosunków międzyobywatelskich. Pod tym względem Wrocław i Berlin już wielokrotnie świeciły przykładem i nadal są tego żywym dowodem. Pielęgnowanie całego dziedzictwa kulturowego i wspólnej przynależności do Unii Europejskiej, wspólne interesy kulturalne, ekonomiczne i polityczne wywierają korzystny wpływ na Wrocław i Berlin. Więż i bliskość, zaangażowanie obywatelskie społeczeństw tych miast oraz wspólne przeżywanie Europejskiej Stolicy Kultury 2016 otwierają szansę na ich jeszcze ściślejszą współpracę.

Co łączy te dwie Stolicy Kultury w sercu Europy? Właśnie o tym opowiada projekt „Wrocław-Berlin 2016. Europejskie Sąsiedztwo”, zapraszając na przestrzeni całego roku na liczne wydarzenia, wystawy, koncerty, filmy i spotkania.